

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616205652
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1616205652.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 318 916, so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, proti žalovanému: S. P., A.. XX.X.XXXX, W. F. XXXX/X, XXX XX P., o zaplatenie sumy 7 855,81 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 3.10.2019, č.k. 7C/967/2016-98, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti potvrdzuje.

Žalovanému sa proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6 438 eur spolu s úrokom z omeškania 1 % ročne zo sumy 5 667,73 eur od 23.6.2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 64 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Prisudzujúci a zamietajúci výrok vo veci samej právne odôvodnil § 497, § 499, § 502 ods.1, § 503 ods.1,2, § 504, § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej „Obchodný zákonník „), § 52 ods.1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „Občiansky zákonník,“), § 1 ods.1, § 2 písm.d/, § 9 ods.1,2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej „zákon č. 129/2010 Z.z.“), keď po vykonanom dokazovaní mal za nesporné, že strany dňa 16.11.2012 uzavreli Zmluvu o OTP expres úvere č. XXXX XXXX XX H., ktorá je spotrebiteľskou zmluvou a je nutné ju posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový spotrebný úver, žalovaný nedodrжал podmienky zmluvy a tento úver prestal riadne splácať, čím sa stal úver ku dňu 20.6.2014 predčasne splatným. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zosplatenú a neuhradenú časť istiny v sume 5 667,33 eur a sumu riadnych úrokov 651,95 eur (za obdobie od 11.7.2013 - do 20.6.2014 ako deň účinnosti predčasnej splatnosti úveru). Žalobu v časti o zaplatenie poplatkov vo výške 50 eur za upomienky zamietol, keď dojednanie v tomto smere v zmluve o úvere mal za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Konštatoval, že upozornenie dlžníka na nesplnenie záväzku je činnosťou veriteľa, ktorou sleduje predovšetkým svoj cieľ na riadnom a včasnom splnení záväzku, aj keď nemožno prehliadnuť, že tak robí aj v záujme dlžníka (ktorému sa v prípade súdneho vymáhania jeho dlh zväčšuje). Nejde o zákonnú povinnosť veriteľa a ak sa napriek tomu rozhodne takto postupovať, poskytovať takúto službu, nemôže ísť o zárobkovú činnosť. Akceptovateľným by bolo uplatnenie nevyhnutných výdavkov vzniknutých v súvislosti s napomínaním dlžníka, napr. poštovné. Uviedol, že primeranosť poplatkov je

taktiež vyžadovaná aj v zmysle zákona č. 492/2009 Z.z. o platobných službách (napr. § 43 ods. 6, § 44 ods. 1). V danom prípade si žalobca uplatnil poplatok za dve upomienky, súdu doložil výzvu zo dňa 24.4.2014 a zo dňa 3.6.2014 (čl. 20 a 25 spisu) spolu s dokladmi o doručovaní (čl. 21-24 a 26-29 spisu), z ktorého je zrejmé, že poštovné na túto zásielku bolo vo výške 4 x 1,40 eur. Poplatok za upomienku 50 eur nemal vo vzťahu k nákladom na vyhotovenie takejto upomienky za primeraný .

3. Pokiaľ ide o zmluvný úrok prevyšujúci priznanú sumu 9 651,95 eur (žalobca si celkovo uplatnil úrok vo výške 2 019,56 eur) vypočítaný zo sumy istiny (5 667,53 eur) za obdobie od 21.6.2014 (po zosplatnení) do 22.6.2016 a kontinuálny zmluvný úrok 11,90 % ročne zo sumy istiny 5 667,53 eur od 23.6.2016 do zaplatenia, žalobu v tejto časti zamietol. V tejto súvislosti konštatoval, že právny vzťah medzi sporovými stranami posudzoval ako spotrebiteľský vzťah upravený zákonnými ustanoveniami zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka (zmluva - hmotnoprávne ustanovenia - zmluvný typ) s ostatnými nárokmi upravenými špeciálnym zákonom o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch a v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka nad rámec obligátnych ustanovení zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka. Ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré upravujú zmluvný typ - úver, ustanovujú pre prípad omeškania s vrátením úveru sankciu, právo veriteľa odstúpiť od úverovej zmluvy a to v prípade, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace (§ 506 Obchodného zákonníka). Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014 ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Jednoznačne uplatnenie práva na predčasnú splatnosť úveru podľa § 506 Obchodného zákonníka nemôže priniesť veriteľovi nepriaznivejší výsledok spočívajúci v strate nárokov, ktoré doposiaľ nadobudol zo zmluvného vzťahu, najmä ak podľa výslovného znenia právnej normy má právo požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Pri tejto povinnosti však s poukazom na úpravu vzťahu so spotrebiteľom je potrebné prehodnotiť aj doterajšiu judikatúru k povinnosti veriteľa vrátiť istinu s úrokom po splatnosti celého úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že ustanoveniami obchodného práva sa spravujú len základné právne inštitúty a výklad právnych noriem a záväzkov v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa, súd prvej inštancie dospel k záveru, že § 506 Obchodného zákonníka ale aj § 502 a § 503 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka je potrebné vykladať tak, že veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov počas trvania zmluvného vzťahu, teda buď počas trvania zmluvy alebo do mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedenému nasvedčuje skutočnosť, že zmluvné úroky z úveru sú základnou náležitosťou tohto inštitútu, teda trvajú počas existencie zmluvy, jej účinnosti ako aj z dôvodu, že sú splatné spolu so splátkami prípadne na konci lehoty na vrátenie prostriedkov (prípadne aj ku koncu roka). Ak teda dôjde k odstúpeniu od zmluvy, nastupujú účinky ex tunc, teda nároky na splatné úroky a iné zmluvné nároky nezanikajú, ale nemožno po ukončení zmluvného vzťahu požadovať ďalšie nároky zo zmluvy, ktorá zanikla, teda aj ďalšie splácanie úrokov. Ak by súd pripustil takúto možnosť (existenciu nároku na zaplatenie zmluvných úrokov po mimoriadnej splatnosti úveru, príp. po zániku zmluvy), takýto nárok by prislúchal popri úroku z omeškania z celého nároku (zosplatneného úveru) čo by neúmerne obohacovalo veriteľa, avšak nebolo by zrejmé, kedy sú úroky splatnými z hľadiska aj prípadného premlčania, teda či ku koncu kalendárneho roka, či pri plnení a pod.. Fakticky by nárok na úhradu úrokov nebolo možné premlčať (§ 116 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pretože by nejestvovala ich splatnosť. Úroky sa podľa cit. ustanovenia premlčujú za tri roky po ich splatnosti, a to aj keby ešte nebol premlčaný nárok na vrátenie istiny (napr. úroky splatné z určitej splátky). Ak by sa premlčanie úrokov po zosplatnení - (§ 506 Obchodného zákonníka) v zmysle judikatúry vzťahovalo k premlčaniu nároku na vrátenie istiny, tak celá konštrukcia by nedávala zmysel, pretože úroky je potrebné považovať za príslušenstvo 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré je možné oddeliť a previesť, teda musia byť schopné aj samostatného osudu ako peňažná pohľadávka, teda musia byť vyjadrené aj dobou splatnosti. Je nepredstaviteľné, aby v prípade premlčania nároku za vrátenie (zaplatenie) istiny zanikol aj nárok na úroky ktoré vznikli do okamihu premlčania istiny, ktoré napr. mohli byť aj samostatne postúpené. Naopak, právnu istotu do vzťahu vnáša presne určená splatnosť úrokov ukončením zmluvného vzťahu, pretože po ukončení zmluvného vzťahu nastupuje sankcia pre omeškanie dlžníka s peňažným plnením v podobe úrokov z omeškania, teda právo veriteľa požadovať vrátenie všetkých splatných nárokov, istiny vrátane sumy dosiaľ splatných úrokov a poplatkov.

4. Súd prvej inštancie v rozhodnutí ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014 podľa ktorého, splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento

stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jednorazovým zosplatnením pritom vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaná dovolával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že ak by mal veriteľ právo nielen na úroky z omeškania, ale aj zmluvné úroky, nebolo by v jeho záujme čím skôr vymôcť nárok na vrátenie požičaných prostriedkov, pretože by inkasoval ďaleko viac ako keby tieto prostriedky poskytol inému dlžníkovi, a to aj keby nedošlo k zmene výšky úrokových sadzieb. Považoval za logické, že veriteľ má nárok na vrátenie všetkých nárokov ku dňu mimoriadneho odstúpenia od zmluvy a následne na zaplatenie úrokov z omeškania z tejto sumy, ak nebola vrátená. V tomto smere mal za potrebné vykladať aj jednotlivé ustanovenia zákonnej úpravy zmluvy o úvere, z ktorého je zrejmé právo veriteľa na zaplatenie úrokov od poskytnutia prostriedkov do ich vrátenia, ale tento vzťah musí byť limitovaný existenciou a trvaním zmluvného vzťahu, teda zmluvné plnenia nemožno požadovať po tom, čo zmluva zanikla či už výpoveďou, odstúpením alebo uplynutím času. Pokiaľ žalobca, v snahe presvedčiť súd o dôvodnosti jeho nároku na zaplatenie zmluvného úroku z úveru po jeho zosplatnení, poukazoval a citoval viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (v špecifikácii doručenej súdu dňa 2.5.2018), právne závery v nich obsiahnuté nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných

veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Problematika v skúmanej veci je všeobecnými súdmi pritom riešená odlišne, a teda v rozhodovacej praxi súdov neprevláda v tejto otázke jednotný právny názor. Poukazujúc na stanovisko č. 1/2019, prijatého občianskoprávnym kolégiom Krajského súdu v Bratislave podľa § 17 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, má súd za to, že v rámci naplnenia princípu právnej istoty a dôvery v spravodlivé súdne konanie, mal za potrebné rozhodnúť v súlade s jeho závermi.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1,2, § 262 ods.2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“).

6. Proti zamietajúcemu výroku rozhodnutia podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca odôvodňujúco ust. § 365 ods.1 písm. b/ C.s.p. a § 365 ods.1 písm. h/ C.s.p.. Poukazujúc na § 497, § 502 ods.1, § 369 Obchodného zákonníka, § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka uviedol, že uplatnenie nároku na náhradu úrokov z úveru aj za obdobie po zosplatnení úveru nie je navyšovaním úrokov z omeškania tak, ako to nesprávne hodnotil súd prvej inštancie (obdobne rozhodol Krajský súd v Košiciach v uznesení sp.zn. 1Co/43/2014 zo dňa 10.6.2015). Zákonný úrok z omeškania je ako samostatný inštitút upravený v druhej hlave, treťom oddiele Občianskeho zákonníka a je charakterizovaný ako dôsledok, resp. sekundárna povinnosť dlžníka, ktorá vznikla ako následok jeho omeškania a existuje popri primárnej nesplnenej povinnosti. Občiansky zákonník v žiadnom svojom ustanovení nezakazuje kumulovanie týchto nárokov, naopak, takýto postup veriteľa výslovne predpokladá existenciou ust. § 521 Občianskeho zákonníka. Zmluvný úrok je v právnej teórii ako aj judikatúre definovaný ako cena peňazí v zmysle obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Rozhodovacia prax nie je v otázke priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania jednotná a podľa mnohých z nich dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie peňazí, a preto je ich potrebné platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/355/2016 zo dňa 26.7.2017, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 59/98, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 33 Odo/657/2005 zo dňa 27.6.2007). V danom prípade bola medzi sporovými stranami uzatvorená písomná úverová zmluva, platnosť ktorej nebola spochybnená, a to ani jednou zo sporových strán a ani súdom. Pre určenie práv a povinností zmluvných strán je tak dôležitý obsah uzatvorenej zmluvy, pokiaľ ide o platné dojednanie. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolateľa dostatočne neodôvodnil z akého dôvodu zamietol nárok žalobcu na zaplatenie úrokov po splatnosti pohľadávky a opomenul svoju povinnosť aplikovať pri posudzovaní skutkového stavu relevantné ustanovenia hmotného a aj procesného práva týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských sporov. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ďalšími zmluvnými podmienkami, t.j. neskúmal či sa táto podmienka, ktorá žalobcovi priznáva nárok na zaplatenie úrokov po splatnosti netýka hlavného predmetu plnenia, primeranosti ceny, resp. či bola vyjadrená jasne, určite a zrozumiteľne a z rozhodnutia nie je možné jednoznačne a nepochybné zistiť akú právnu normu súd prvej inštancie aplikoval na zistený skutkový stav.

7. Pokiaľ ide o nepriznanie poplatku za upomienky vo výške 50 eur, v tejto časti považoval odvolateľ rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné a aj nesprávne právne posúdené. Ako dodávateľ koncipoval zmluvu o úvere a aj Všeobecné obchodné podmienky v súlade s osobitnými právnymi predpismi, jasne, určite a zrozumiteľne, nevyužívajúc lešť a ani nezneužívajúc zásadu čestnosti a zvyklostí pri poskytovaní úverov aj pre priemerného spotrebiteľa. Žalovaný mal v čase podpisu zmluvy o úvere vedomosť o výške poplatku za upomienku, ktorý žalobca účtuje v prípade omeškania dlžníka s niektorou splátkou. Dojednanie o výške poplatku za upomienky 25 eur nie je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko s vyhotovením upomienky, evidenciou dlžníka v systéme až po jej zaslanie v sebe zahŕňa administratívnu agendu, ktorá je jednoznačne v záujme samotného spotrebiteľa a nezahŕňa v sebe len poštovné.

8. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania podaného žalobcom (§ 379, § 380 ods. 1, 378 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania.

10. Ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať, aj keď tieto neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

11.. V súvislosti s opravným prostriedkom podaným žalobcom odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 380 ods. 1 C.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

12. S prihliadnutím na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav sa odvolací súd v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.) s dôvodmi týkajúcimi sa rozsudku prvoinštančného súdu v časti vzťahujúcej sa k výroku, ktorým zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 50 eur s príslušenstvom za vyúčtované upomienky a o zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru, v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o týchto nárokoch podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vyporiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods.2,3 C.s.p.). Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne poukazuje a vyjadruje sa len k odvolacím námietkam odvolateľa.

13. Odvolateľ svoje odvolanie vymedzil odvolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 365 ods.1 písm. b/ C.s.p., t.j. že mu súd prvej inštancie svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedený odvolací dôvod je úzko prepojený s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a k jeho naplneniu by došlo, ak by súd prvej inštancie zasiahol do Ústavou, resp. Dohovorom garantovaných práv odvolateľa, čím by mu bolo znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon (Civilný sporový poriadok) priznáva .

14. Z odvolania ďalej vyplýva, že žalobca ním napadol správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie v rozsahu napadnutom odvolaním (§ 365 ods.1 písm. h/ C.s.p.) . K uvedenému dôvodu treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. Po odvolacom prieskume rozhodnutia v časti vzťahujúcej sa k výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 50 eur s príslušenstvom za vyúčtované upomienky a o zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci nezistil existenciu odvolacích dôvodov, ktorými žalobca odôvodnil svoje odvolanie.

16. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument strany nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008). Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva

na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany sporu , aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je k námietkam žalobcu o nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, v ktorom absentuje relevantné právne posúdenie a vyhodnotenie, z ktorého by bolo možné vyvodiť akými úvahami bol súd vedený pri posudzovaní rozhodujúcich otázok pri nároku na zaplatenie sumy 50 eur (poplatkov za upomienky) a o zaplatenie úrokov po predčasnom zosplatnení úveru možné konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia uvedeným požiadavkám vyhovuje, je z neho zrejmé na základe akých skutkových okolností a právneho posúdenia súd prvej inštancie žalobe žalobcu v týchto častiach nevyhovel a odvolacie námietky žalobcu sú v tomto smere nedôvodné. Pokiaľ súd prvej inštancie v ods. 29 rozhodnutia (ktoré tvorí jeden celok a jeho jednotlivé časti nie je možné posudzovať izolovane od ostatného obsahu) vo vzťahu k nároku na zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru citoval právne závery vyplývajúce z rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30.6.2015, sp.zn. 6 Co/190/2014 a v ods. 30,31 vyslovil svoju vlastnú úvahu k nároku na zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru, nie je možné sa ani stotožniť s odvolacou námietkou žalobcu o tom, že odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v tejto časti je absolútne nepreskúmateľné a odporujúce čl. 46 ods.1 Ústavy SR.

17. V prejednávanej veci nie je sporným, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným má charakter spotrebiteľského vzťahu. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemal možnosť sa s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy. Je treba zdôrazniť, že informácia spotrebiteľa o poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška poplatkov (v tomto prípade za zaslané upomienky) síce bola uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere, táto však bola typickou zmluvou predloženou spotrebiteľovi na predpripravenom formulári iba na podpis a žalovaný nemal pred podpisom zmluvy možnosť ovplyvniť jej znenie . Odvolací súd zdôrazňuje, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu. Tvrdenie žalobcu , že individuálny súhlas spotrebiteľa je daný podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere je potom nesprávny a jeho účelom je obchádzanie zákona . Na základe uvedeného, ak súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí dospel k záveru, že dojednanie týkajúce sa povinnosti spotrebiteľa uhrádzať poplatkov vo výške 25 eur za upomienky v uzavretej zmluve o spotrebiteľskom úvere je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi , s týmto názorom sa odvolací súd plne stotožňuje. Stotožňuje sa i s jeho názorom o neprimeranosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere dojednaných poplatkov za upomienky (porovnávajúc ich s reálnymi nákladmi, ktoré žalobcovi mohli vzniknúť v súvislosti so zaslaním v tomto prípade dvoch upomienok), keď primeranosť poplatkov vyžaduje aj zákon č. 492/2009 Z.z. (§ 43 ods.6, § 44 ods.1).

18. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie zamietnutý nárok na zaplatenie úrokov po vyhlásení okamžitej (predčasnej) splatnosti úveru odvolací súd zdôrazňuje, že riadny (zmluvný) úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide o zásadu o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli vydané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo

svojej dispozícií. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patrilo riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania a prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto následok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi.

19. Vo vzťahu k prezentovanému záveru odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012 sp.zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý v odôvodnení rozhodnutia poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98 uviedol, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Hoci rozhodovacia prax súdov v tomto smere nie je úplne jednotná, odvolací súd sa prikláňa k názoru prezentovanému v označenom rozhodnutí, ktorý korešponduje so záverom uvedeným súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí a jeho záver považuje za logický, nakoľko v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy. Zhodol sa s názorom prezentovaným prvoinštančným súdom, že takýto stav nemôže súd v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nejaké obmedzenie užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

20. Žalobca vo svojom odvolaní svoj nárok na úrok po vyhlásení splatnosti úveru až do momentu zaplatenia dlžnej istiny odôvodňuje poukazom na § 497, § 502 ods.1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka upravujúcich predmet zmluvy o úvere, povinnosť dlžníka platiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky v dojednanej výške a dobu, za ktorú je dlžník povinný platiť úroky. Podľa v poradí posledného citovaného zákonného ustanovenia je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Na základe druhej vety tohto ustanovenia nemožno potvrdiť ani vyvrátiť záver, že dlžník má povinnosť platiť riadne úroky z dlžnej istiny i po zosplatnení úveru. Toto ustanovenie sa vzťahuje iba na situáciu, kedy dlžník splatil poskytnutý úver pred dňom jeho konečnej splatnosti, čo zjavne nie je prípad posudzovanej veci, kedy žalovaný (dlžník) dlžný úver nesplatil.

21. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní poukazuje vo vzťahu k tejto časti nároku na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov a na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 33 Odo 657/2005 zo dňa 27.6.2007, podľa ktorých má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru, odvolací súd zdôrazňuje, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Rozdielnosť právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je riešená a upravená zákonom č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V záujme zachovania princípov právnej istoty a tiež predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je nevyhnutné, aby všeobecné súdy rešpektovali príslušnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v zákonom stanovenej procedúre publikovaná v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Povinnosťou všeobecných súdov však rozhodne nie je reagovať v odôvodnení na rozhodnutia vydávané inými senátmi, či inými súdmi rovnakej alebo nižšej inštancie. Existencia odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je síce nežiaduca, ale až do ustálenia rozhodovacej praxe v zákonom stanovenej procedúre nie vylúčená. To znamená, že môže nastať situácia, kedy budú súbežne popri sebe stáť aj rozhodnutia, ktoré k riešeniu určitej otázky alebo problematiky neprístupujú úplne identicky, resp. úplne odlišne. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva odvolateľovi do pozornosti, že Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave na svojom rokovaní dňa 1.3.2019 v zmysle § 17 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijalo práve vzhľadom na výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov 3 Co, 4 Co, 5Co, 6Co, 7Co, 8Co, 9Co, 15Co, 16Co k otázke platenia zmluvných

úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého „v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.“

22. S poukazom na uvedené je možné zhodnúť sa s odvolateľom len v tom, že úroky z omeškania a zmluvné úroky sú dva rozdielne inštitúty, ktoré majú svoje vlastné, vzájomne nezastupiteľné funkcie. Uvedené však nijako nespochybňuje zánik nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, nakoľko stále platí, že sankcionovanie dlžníka úrokmi z omeškania (a prípadne aj inými poplatkami) spolu s pretrváváním jeho povinnosti platiť zmluvné úroky by spôsobilo hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

23. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie poplatku za upomienky vo výške 50 eur s prísl. a žalobu o zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru a v závislom výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 2 C.s.p ako vecne a právne správne potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p., keď pri formulácii tohto výroku zohľadnil, že z obsahu spisu nevyplýva vznik trov odvolacieho konania na strane žalovaného.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).